

ОБРАННЯ КИРИЛА РОЗУМОВСЬКОГО ГЕТЬМАНОМ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Після смерти 15 січня 1734 р. гетьмана Д. Апостола царський уряд вибори нового гетьмана не дозволив. За указом імператриці Анни Іоанівни від 31 січня 1734 р. для управління Лівобережною Україною було створено Правління гетьманського уряду, яке складалося з шести осіб: трьох росіян і трьох українців на чолі з російським князем О. Шаховським¹.

У Російській імперії змінювалися правителі: 17 жовтня 1740 р. померла імператриця Анна Іоанівна і престіл перейшов до її племінниці Анни Леопольдівни під регентством Бірона. Але на Лівобережній Україні нічого не змінилося. Гетьмана вибирати не дозволяли. Проте 24—25 листопада Анну Леопольдівну було усунено і імператрицею стала дочка Петра I Єлизавета Петрівна².

Зі вступом на престіл імператриці Єлизавети Петрівни серед козацької старшини з'явилися надії на відновлення гетьманства. Уже в січні 1742 року козацькі депутати П. Апостол, Я. Горленко і Я. Маркович вирушили до Петербурга для вирішення різних питань в управлінні Лівобережною Україною і пробули там до кінця року. Депутати були на прийомі в Олексія Григоровича Розумовського, мали аудієнцію в імператриці. Такій увазі до українських депутатів сприяв О. Розумовський, українець з походження³.

Народився він 1728 р. у родині козака Григорія Розума на хуторі Лемеші Козелецької сотні Київського полку. Здібний хлопчина вчився грамоти у дяка зі сусіднього села, якому допомагав відправляти церковну службу і співав у церковному хорі. Більшість же часу разом з меншим братом Кирилом пас батьківську та сусідську худобу.

У 1731 р. через хутір Лемеші проїздив російський полковник Ф. Вишневецький, який почув чудовий голос хлопчика і забрав його до Петербурга. Там він потрапив до хору царського двору⁴.

Вродливого юнака помітила і покохала царівна Єлизавета Петрівна. Ходили навіть чутки, що вони були обвінчані. Ставши імператрицею,

¹ Полное собрание законов Российской империи (далі — ПСЗ).— Санкт-Петербург, 1830.— Т. IX.— № 6539.

² Соловьев С. М. История России с древнейших времен.— Москва, 1963.— Кн. X (Т. 19—20).— С. 690; Кн. XI (Т. 21—22).— С. 127—128.

³ Там само.— Кн. XI (Т. 21—22).— С. 35—36.

⁴ Панашенко В. В. Кирило Розумовський // Історія України в особах: IX—XVIII ст.— К., 1993.— С. 366.

вона зробила його камергером і лейтенантом лейб-компанії. 25 квітня 1742 р., після коронації нової імператриці у Москві, О. Розумовський став обер-егермейстром і одержав нагороду — Андріївський орден. У 1744 р. на прохання цариці імператор Карл VII надав Олексієві і його братові Кирилу титул графів Священної Римської імперії⁵.

З 27 липня по 31 вересня 1744 р. імператриця Єлизавета Петрівна перебувала на Лівобережній Україні. 6 серпня 1744 р. у місті Глухові, колишній резиденції гетьманів, де в той час містилося Правління гетьманського уряду, генеральна старшина через О. Розумовського подала імператриці чолобитну (прохання) про обрання гетьмана. Такі ж чолобитні подавали Єлизаветі Петрівні полковники з полковою старшиною і козаками по всьому шляху проїзду її територією Лівобережної України. Імператриця, як зазначав учасник тих подій бунчуковий товариш Петро Симоновський, «всемилоствітвіше их обнадежила»⁶.

Але вибори гетьмана, яким за рішенням імператриці мав стати молодший брат О. Розумовського Кирило, були відкладені через молодий вік претендента і його навчання за кордоном. У супроводі ад'юнкта Академії наук Г. Теплова Кирило Розумовський слухав лекції в університетах Німеччини та Франції. У 1745 р., після повернення до Петербурга, він був наділений посадою камергера, а 21 травня 1746 р. 18-річного юнака призначено президентом Академії наук з платнею 3000 рублів щорічно⁷.

У 1746 р. імператриця посвятила його за своєю трюїрідну сестру Катерину Нарішкіну, яка одержала великий посаг: кілька десятків тисяч кріпаків, будинок у Москві, підмосковні та пензенські маєтки⁸.

Українська старшина — генеральний обозний Я. Лизогуб, генеральний хорунжий М. Ханенко і бунчуковий товариш В. Гудович, запрошені на весілля К. Розумовського з К. Нарішкіною, — знову порушила перед імператрицею питання про відновлення гетьманства. Нарешті 5 травня 1747 р. імператриця подала до Сенату указ про вибори гетьмана на Лівобережній Україні. 12 травня 1747 р. Сенат підготував з цього питання доповідь імператриці. За царським указом 16 грудня того ж року, підготовленим на основі доповіді Сенату, для виборів гетьмана направлявся підпоручник лейб-компанії і камергер великої княгині Іван Симонович Гендриков⁹.

3 січня 1750 р. козацькі депутати, а 16 січня граф І. Гендриков прибули в місто Глухів. Церемонія виборів гетьмана, за тогочасним висловлюванням «елекція», відбулася 22 лютого 1750 р. у м. Глухові. Але гетьмана на ній не було¹⁰.

⁵ Соловьев С. М. История России с древнейших времен.— Кн. XI (Т. 21—22).— С. 99, 160, 161, 268.

⁶ Там само.— Кн. XI (Т. 21—22).— С. 275; Симоновский П. Краткое описание о казацком малороссийском народе и военных его делах // Чтения отделения истории древней Руси (далі — ЧОИДР).— Москва, 1847.— № 2.— С. 148.

⁷ Соловьев С. М. История России с древнейших времен.— Кн. XI (Т. 21—22).— С. 570.

⁸ Панашенко В. В. Кирило Розумовський.— С. 366—367.

⁹ ПСЗ.— Т. XII.— № 9400; Центральний державний історичний архів України в Києві (далі — ЦДІА України в Києві), ф. 51, оп. 1, спр. 302-а, арк. 1—1 зв.

¹⁰ Симоновский П. Краткое описание...— С. 149—150; Дневные записки малороссийского подскарбия генерального Якова Марковича / Изд. А. Марковича.— Москва, 1859.— Ч. 1.— С. 278.

Церемонія обрання гетьманом К. Розумовського була описана учасниками тих подій бунчуковими товаришами Петром Симоновським і Яковом Марковичем. Крім них, опис церемонії склав також невідомий автор, рукопис якого зберігався у Видубецькому монастирі. У 1862 р. його надрукували в журналі „Основа“¹¹. Але повний і точний опис церемонії був складений в Генеральній військовій канцелярії 1 березня 1750 р. Цей опис публікується вперше.

Неллі ГЕРАСИМЕНКО

ДОДАТОК

Журналъ какимъ образомъ произошло обранья гетмана войскъ Малоросійскихъ обоимъ сторонамъ Днепра 1750 году „17“ д[ня].

За прибытиєм в Глуховъ на 15 день сего февраля Ясне в бѣгу Преосвященнѣйшого архієпископа митрополѣта Киевского, Галицкого и Маляя Россіи гсѣдна Тимофея, Преосвященного єпископа Чернѣговского и гсѣдна Амвросія такожъ архимандрита Лаври Києвопечерския гсѣдна Иосифа и другихъ обителей архимандритовъ и разныхъ духовнихъ знатныхъ особъ и за собраниємъ малоросійскихъ полковъ полковниковъ, бунчуковихъ товарищѣй, старшин полкових, сотниковъ з сотенними старшинами, значковими товарищи, многими радовими козаками, а особливо войсковихъ товарищѣй и прочего шляхетства малоросійского учинена была от министра єго сиятельства гсѣдна генераль маіора єя Императорскаго величества лейбъ компанѣи подпорутчика єя императорскаго высочества гсѣдрны великой княгинѣ дѣйствителнаго каморгера и кавалера графа Ивана Симоновича Гендрикова ко всѣмъ онимъ чинамъ повестка, дабы они всѣ чиновніє персони собрались на осмнадцатий день того жъ февраля по утру в домъ тот, гдѣ имѣется канцелярія по коммисии єго сиятельства о избрании гетмана, и когда // оніє духовніє такожъ мирскіє всѣ чини как генеральная старшина, полковники, бунчуковіє товарищи, старшини полковіє и сотники и прочоє малоросійскоє шляхетство, якихъ всѣхъ персонъ было до тысячи в тот домъ собрались, то єго сиятельство изволилъ словєсно объявить яко онимъ всѣмъ чинамъ ужъ извѣстно, что онъ по височайшему єя імператорскаго величества указу прибылъ для избранія в Малоросіи гетмана вольными голосами по прежнєму обыкновєнію и требовалъ извѣдать мнѣніє, кого они бытъ гетманомъ в Малой Россіи желаютъ.

На что всѣ оніє, какъ духовніє такъ и мирскіє чини, объявили єдиногласно, яко желаютъ бытъ в Малой Россіи гетманомъ єго сиятельству графу Кирилу Григоріевичу гсѣдну Розумовскому, о чемъ и на трекратной єго сиятельства гсѣдна министрa вопросъ тежъ всѣ велегласно объявили.

¹¹ Симоновскій П. Краткое описание...— С. 150; Дневные записки...— С. 281; Встрєча на Украинє Кирилла Разумовского и избраніє єго гетманомъ // Основа.— 1862.— № 2.— С. 41—53.

Cyriillus Comes Rozumowsky
Com. Arm. Russicæ ad iteramp. Ripam Boristhenis Cyriarump. trans. Cataractas
max. Caucasicas, Adit. Prætorianor. Amalobocensium Præfectus, Imp. Carol. Alex. Petropoli Præses
et Joann. 2°. Lubec. 2°. Præses, Aquilæ albæ, et 2°. Janice Episc.

Гетьман Кирило Розумовський. 1762 р.

А по совершении того опредѣлили публѣчному с надлежащою церемо-
нією избрания быт того жъ февраля „22“ дня. И для того февраля „21“ д[ня]
отправлен от его сиятельства Глуховского гарнѣзона адютантъ и при немъ
войсковая музыка, которой езда по городу Глухову и за городом з играю-
щою музыкою, объявлялъ о будущей за утришней дни // публѣчной
церемонии благополучно гетманского избрания и к полковникамъ на их
станции для такова жъ объявления ѣздиль.

А в назначенной к тому избранию день того февраля 22 дня для
знания всѣмъ чинам и собрания в городъ Глуховъ, учинени были три
сигнала пушечних вистрелов.

Первий сигналъ после отбытия утренной зори, по котрому сигналу
поставленъ былъ Глуховский гарнизонный полкъ по одной сторонѣ в па-
рахъ противу устроенного для гетманского избрания театра между церквами
новостроящейся Живоначальния Троицы и стителя Николая. Из Западной
стороны посрединѣ того мѣста устроєнъ былъ театр з лѣстницами и
перилами и покрит краснимъ тонкимъ сукномъ.

Потомъ всѣ малоросійские полки, кои уже до того сигнала за горо-
домъ собрались, были в городъ к тому устроенному театру и шли в
строю пѣшо з розпущенными полковими и сотенными знаменами и ис
полковими музиками, играя маршъ з боемъ на литаврах, полкъ за пол-
комъ по старшинству полковниковъ. Яко то „I“ полковникъ лубенский
гспднъ Апостоль, держа обнаженую шпагу, а старшины полковие и знач-
ковие товариство за нимъ з саблями такожъ и сотники всякъ пред своею
сотнею з саблями, а козаки з ружемъ ишли // равнимъ образомъ и всѣ
полковники пред своими полками из старшинами слѣдовали: Миргород-
ский гспднъ Капнисть, Гадяцкий гспднъ Галецкий, Переяславский гспднъ
Сулима, Прилуцкий гспднъ Галаганъ, Стародубовский гспднъ Максимо-
вичъ, Нежинский гспднъ Кочубей, Чернѣговский гспднъ Божичъ, а в
Киевскомъ и Полтавскомъ за небитиемъ полковниковъ, яко то полтав-
ского гспдна Горленка за отлучкою в Санктъ-Петербурхъ, а в Киевском
полку за неимѣниемъ полковника командовали обозния полковие з прот-
чою полковою старшиною.

Ониѣ полки по приходѣ в городъ к тому жъ мѣсту, гдѣ устроєнъ
театръ, порядочно полкъ за полкомъ поставлени шеренгами около теат-
ра: по правой сторонѣ близъ церкви святителя Николая, зачавъ з гарни-
зонного Глуховского полку, полкъ Лубенский, Миргородский, Гадяцкий,
Переяславский, Киевский.

По лѣвой сторонѣ, близъ церкви Живоначальния Троицы, зача от Глу-
ховского жъ гарнѣзонного полку, полкъ Прилуцкий, Стародубовский,
Нежинский, Чернѣговский, Полтавский, Чернѣговский совокупясь вмѣсто
з Киевскимъ.

Оними полками командироваль войсковий Генералний гспднъ Якубо-
вичъ¹ на лошадаѣ.

В „9“ часу пополночи учиненъ второй пушечный сигналъ // по кото-
рому генералная старшина, бунчуковия и войсковия товарищи и протчое
шляхетство собрались в домъ к его сиятельству гспдну Министру графу
Ивану Симоновичу Гендрикову.

А преосвященный архиепископ (†) митрополит Киевский такожъ ар-
химандритъ Києво-Печерский и другіе архимандрити и знатние духовние
особи сѣхалися в церковь Чудотворца Николая, гдѣ преосвященный митро-

полит и литургию отпавлялъ со всѣмъ освященнымъ соборомъ, а преосвященный Чернѣговскій за болѣзнию своєю бит не могъ.

В „10“ же часу учиненъ былъ третій пушечный сигналъ. Послѣ оного из дому его сиятельства гсѣдна министра слѣдовала в прѣдъ на лошадахъ компанѣйская команда в 16 человекъ з однимъ старшиною. За тою командою карета цугомъ, в котрой сидѣлъ секретарь Гсѣдрственной иностранныхъ дѣлъ Коллегии Писаревъ, держа в рукахъ на серебряной блюде и на красной бархатной подушкѣ височайшую ея императорского величества грамоту, а за каретою слѣдовала войсковая музыка, играя маршъ з боемъ на литаврахъ.

Около той же кареты по сторонамъ ишли с ружьемъ Глуховского гарнизона „12“ человекъ гренадеровъ.

Потомъ несени гетманскіе клейноты слѣжующимъ порядкомъ: //

1. Болшое знамя подъ російскимъ гербомъ, которое данно было гетману Апостолу, несено было бунчуковимъ товарищемъ Иваномъ Гамалѣею, а по сторонамъ оного два бунчуковіе товарищи Григорій Лизогубъ да Павелъ Ломиковскій шли, за ними генералный хорунжий гсѣднѣ Ханенко да в асистенции 12 человекъ бунчуковихъ товарищей.

2. Несена была гетманская булава на красной бархатной подушкѣ двома бунчуковими товарищи Яковомъ Маркевичемъ да Федоромъ Шираемъ. За оною шли судия войсковый Генералный Гсѣднѣ Горленко, подскарбий генералный гсѣднѣ Скоропадскій, писарь генералный гсѣднѣ Безбородко, асаулъ генералный гсѣднѣ Валкевичъ, асестовали 24 человекъ знатныхъ бунчуковихъ товарищей.

3. Несенъ гетманскій бунчукъ на бархатной красной же подушкѣ „2“ бунчуковими товарищи Илиєю Лизогубомъ и Петромъ Искрицкимъ. Притомъ генералный бунчучный гсѣднѣ Оболонскій, а в асистенции всѣ бунчуковіе товарищи и прочое шляхетство;

4. Национальная сребрана и визолоченая печат на красной бархатной же подушкѣ несена двома бунчуковими товарищами Петромъ и Григориемъ Горленками, а за нею асестовали писарь суда войкового Генералного з канцеляристами войковой Генеральной канцеляріи //

5. Войсковый прапоръ несен бунчуковимъ товарищемъ Павломъ Мокриевичемъ. За нимъ ишли (†) всѣ войсковіе товарищи: а за всѣми тими клейнотами ехалъ его сиятельство графъ Гендриковъ цугомъ² в каретѣ с надлежащою асистенцією от свиты его сиятельства. А в заключении того 16 человекъ компанѣйскихъ козаковъ с однимъ старшиною.

От дому же его сиятельства до мѣста элекции поставлены были компанѣйцы и жолдаки по обоимъ сторонамъ улицъ, дабы шествію церемонии от народу утѣснения и помѣшательства быт не могло. И когда та карета, в котрой везена високопомянутаая височайшая грамота к малоросійскимъ полкамъ между шереги вступила потот часъ, какъ от Глуховского гарнизона, такъ и от всѣхъ малоросійскихъ полковъ дана была честь поклонить знамена до земли, играли полковіе музыки и били на литаврахъ, а козаки держали ружье на караулъ и сия отдача чести продолжалася пото время, пока височайшая грамота секретаремъ, а гетманскіе клейноты више писанными чинами внесени были на театр и его сиятельство гсѣднѣ министр к театру прибылъ.

На ономъ театрѣ приготовлени были два столи, прикрытие красною камкою³ // из которых на одномъ столѣ с правой стороны положена была секретаремъ высочайшая ея императорскаго величества грамота. А гетманские клейноты на другомъ столѣ с левой стороны положени жъ были. Знамена жъ и прапоръ держали при томъ же столѣ они жъ бунчуковие жъ товарищи, которіе и несли.

По приездѣ и, къ оному театру гсѣдна министр из церкви святителя Николая по отправлении усежъ святой литургии митрополѣтъ Киевскій из архимандрити и прочимъ духовенствомъ в священномъ ижъ одѣянии вышли и имѣли мѣсто с правой стороны на ономъ театре.

А генеральная малоросійская старшина с лѣвой стороны, бунчуковие жъ товарищи и прочіе шляхетство стояли по сторонамъ оного жъ театра за нижними перилами.

А малоросійскіе полковники от своихъ полковъ приступили ближе к театру.

При такомъ всего духовенства у мирскихъ чиновъ собраний его сиятельство гсѣднѣ министр вслухъ всему собранию объявилъ высочайшее ея императорскаго величества на прошеніе всей Малой Росіи всемілостивѣйшее соизволеніе о бытїи в Малой Росіи гетману, как о томъ де высочайшей ея императорскаго величества за подписаніемъ собственика ея императорскаго величества руки чрез него гсѣдна министра присланной изображено. //

Потомъ зараз она высокая монаршая всемілостивѣйшая грамота всему собранию чтена была вслухъ объявленнымъ секретаремъ, которая естъ содержания слѣдующаго: что ея императорское величество всемілостивѣйше призирая на вѣрнихъ своихъ подданныхъ малоросійское войско и же посполство за понесеніе ихъ во время бывшей турецкой войны многія тягости и трудности всемілостивѣйше жалуетъ и по своей высочайшей императорской милости утверждаетъ всѣ малоросійскіе права и волности, привилегїи и повелѣваетъ избрать в Малой Росіи гетмана из природныхъ малоросіянъ вѣрнихъ и знатныхъ особъ, котораго содержатъ общае во всевысочайшей своей милости, при всѣхъ прежнихъ малоросійскихъ правахъ и волностяхъ, з какими гетманъ Богданъ Хмельницкій со всею Малоросією прииоль под Всеросійскую державу и на какомъ от вседражайшаго ея императорскаго величества гсѣднѣ родителя блаженнїи и вѣчно безсмертнїи памяти гсѣднѣ императора Петра Великаго (†), самодержца всеросійскаго гетманъ Иванъ Скоропадскій учрежденъ былъ:

А по прочтенїи оной грамоты за высочайшее ея императорскаго величества к малоросійскому народу милосердіе и високо матернее призрїенїе преосвященнымъ митрополѣтъмъ Киевскимъ говорена краткая благодарственная рѣчь. Такожъ и генеральная малоросійская старшина, полковники, бунчуковие товарищи и прочіе всѣ вышеписаннїи чини за такову // высочайшую ея императорскаго величества милость учинили всеижайшее благодаренїа.

По окончанїи того его сиятельство гсѣднѣ министр при такомъ объявленномъ от ея императорскаго величества соизволенїи требовалъ волнїи по прежнему обыкновенїю голосами, кого пожалаютъ гетманомъ, на яко его требованїе во первыхъ преосвященнїи митрополѣтъмъ Киевскїи з архимандрити и всѣми духовнїи чинами, такожъ генеральная старшина, полковники, бунчуковїе товарищи, полковая старшина и всѣ чини и собранное от полковъ войско и многой народъ единогласно объявили усердное

желание быть Малой Росіи гетманом его графскому сиятельству Кирилу Григориевичу гспдну Розумовскому, что и трекратно вельгласним объявлениемъ подтвердили.

По оному трекратному объявлению и желанию его сиятельство гспднъ министръ Гендриковъ всѣхъ чиновъ избраннымъ гетманомъ поздравилъ и словесно объявилъ, что о такомъ согласномъ избрании в гетмани его сиятельства Кирила Григориевича гспдна Розумовского имѣетъ взнестъ ея императорскому величеству.

Послѣ чего в знамение того всерадостного и благополучно совершенного избрания начала палба с пушекъ войсковой артилеріи и мартировъ ста одного вистрѣла, а послѣ Глуховской гарнизонной полкъ и все малороссийское войско з мѣлкого ружа бѣглим огнемъ палили. //

И тако усеж из театра оная височайшая грамота и за нею вышеизображенніе гетманекіе клейноти понесени в церковь святителя Николая и положени на поставленихъ в той церкви убранныхъ двухъ столах. Духовные жъ и мирскіе чини вошли жъ в ту жъ церковь, гдѣ зараз говорена предика⁴ чрез архидиякона катедрі Києво-Софійской.

А по окончаніи предики о высочайшомъ ея императорскаго величества здравіи всѣмъ собраниемъ чиномъ отпѣли благодарственный молебень з трекратною пушечною и мелкого ружа палбою. По молебномъ пѣніи тѣжъ высочайшая грамота и гетманскіе клейноти из церкви несенни были такожъ церемоуею и порядкомъ у квартеру жъ его сиятельства гспдна министра, какъ ис квартери его сиятельства к театру и послѣ всѣ малороссийскіе полки пошли з города к своимъ станціямъ порадочно жъ, как и в городъ входили.

И в тотъ день, какъ духовные такъ и мирскіе всѣ чини, трактовани были столомъ: знатнѣйшіе чини в домѣ его сиятельства гспдна министра, а другіе нижшии класовъ занемѣщеніемъ тамо в другомъ, гдѣ канцелярія по комиссии его сиятельства имѣется, и при столѣ были за высочайшое ея императорскаго величества и ихъ императорскихъ высочествъ здравіе и знатнихъ персонъ, в томъ числѣ новообранного его ясневелможности гспдна гетмана, причемъ производима была пушечная палба и продолжилось все то до полуночи. //

Апробоваиль сіе копію с оригинальнымъ церемоніаломъ асвидѣтельствовать в Генеральной канцеляріи, и в чемъ явится несходственность в томъ надлежит изслѣдовать; и предать извѣстіе в канцелярію министерскую о избрании гетмана за подписомъ старшого канцеляриста.

Марта „1“ д[ня] 1750

Секретаръ Стефан [...]*

По указу ея императорскаго величества.

Присутствующіе войсковой генеральной канцелярії члени по запросу канцелярії Миністерскаго правленія по экспедиціи о избрании гетмана обръ освидѣтельствованіи сочиненного въ Генеральной войсковой канцелярії журнала о бывшей въ день гетманского избрания церемоніи, въ чемъ оной несходенъ противъ апробованного церемоніала: приказали на оной запросъ отписать, что оной журналъ в Генеральной войсковой канцелярії сочиненъ по приказу присутствующихъ членовъ не из формы церемоніала, но зъ такимъ описаніемъ, какъ самымъ дѣйствіемъ та церемонія

* Далі прізвище не прочитане.

была; и оной журналъ понаписаніи въ Генеральной канцеляріи предъ присутствующими читанъ и апробованъ, что в того оной сочиненъ верно, так как та церемонія отпралялась. 1750 году марта „4“*.

ЦДІА України в Києві, ф. 269, оп. 1, спр. 20, арк. 2—8. Копія.

ПРИМІТКИ

1. Генеральный осавул Яків Якубович (Симоновский П. Краткое описание о казацком малороссийском народе и военных его делах // ЧОИДР.— Москва, 1847.— № 2.— С. 151).

2. Цуг — коні або воли, запряжені поодинці або парами один за одним (Словник української мови.— К., 1980.— Т. XI.— С. 245).

3. Камка — старовинна іранська шовкова тканина з кольоровими візерунками (Словник української мови.— К., 1973.— Т. IV.— С. 84).

4. Прєдика — від лат. praedicatio (praedico) — похвальний відгук, похвала, прославлення (Латинско-русский словарь.— Москва, 1949.— С. 689).

* На 8 арк., справа на полях напис: „Закрѣплено марта 8 д.“